

Uredništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravištvo:
Schillerjeva cesta šte. 3.
Naročnina znaša za **avstro-ogerske** dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrletno . . . K 6.80
mesečno . . . K 2.10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28.—
za **vse druge** dežele i. **Ameriko** K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas** (inzerate) se plačuje od četverostopne petit vrste po 12 h, za večkratni natis primeren popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Štev. 109.

Telefonska številka 65.

Celje, v petek, dne 14. maja 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

Narodnim volilcem kmečke skupine!

V pondeljek, dne 17. majnika Vas veže narodna dolžnost in ljubezen do naše narodne stranke, da pojdete vsi do zadnjega moža na volišče in oddate svoje glasove možem, katere ste si postavili za svoje kandidate v deželni zbor, može, kateri so se dosedaj odlikovali po svojem delu za svete pravice slovenskega naroda, kateri so stali na odličnem mestu v boju za njegovo gospodarsko povzdigo, katerih neomadeževani značaj in neomajno napredno politično prepričanje ter zrelost nam jamčita, da bodo navzlic vsem viharjem trdno stali na svojih postojankah v remškem Gradcu. Sprejeti so bili naši kandidati na vseh shodih z zaupanjem in spoštovanjem; skrbite, da pride tudi toliko število mož na volišče, da bodo zmagali! Stojimo pred težkimi dnevi: deželnozborska večina nas bode bolj kot kedaj poprej pritiskala, deželna bremena, od katerih ne dobimo nič ali le malo povrnjenega v obliki zboljšanja cest, regulacije potokov in rek, skrbi za slovensko šolstvo, podpore za vino in živinorejo — bodo od leta do leta večje. Potrebujemo tedaj značajnih, zmognih mož — ne pa marijonet, nepoštenih pustolovcev in vladnih hlapcev. Videti smo morali z obžalovanjem, da je klerikalna večina našega državnoborskega zastopstva pri ogrski nagodbi, proračunu in ob vsaki priliki na ljubo nemški vladi izdala naše interese — gospodarske kakor narodne za drobtine v prid lastne stranke. Videti smo morali, da dosedanji zastopniki klerikalne stranke v deželnem zboru niso niti besedice zinili proti nezaslišanim gospodarskim in narodnim krivicam v deželnih proračunih ter ob priliki presnove volilne reforme. Videti moramo sedaj, da se ravno ista klerikalna stranka bori z vsemi sredstvi, ki ne žalijo le čuta dostojnosti, temveč tudi najpriprostejši čut vere in morale proti kandidatom naroda in nesebičnega dela. Narodni kmetje, obrtniki in razumništvo — kličemo Vas pod našo narodno zastavo, skrbite za obilno udeležbo in najintenzivnejšo agitacijo za obilno udeležbo pri volitvah, da bode ta zastava zmagovita! Živel narod, živeli zavedni narodni volilci!

Kandidati narodne stranke so:

1. Sodni okraji Celje, Laški trg, Vransko, Gornjigrad:

Franco Goričan,

posestnik v Višnji vasi,

dr. Rihard Karba,

zdravnik na Vranskem.

2. Sodni okraji Šoštanj, Slovenjgradec, Marnberk:

dr. Anton Božič,

odvetniški kandidat in posestnik, Celje.

3. Sodna okraja Šmarje-Rogatec:

Maks Berlisg,

posestnik in poštar v Žetalah.

4. Sodni okraji Sevnica, Brežice, Kozje:

Ivan Malus,

ekonom na Bizeljskem.

V okrajih Ptuj-Ormož priporoča Narodna stranka narodna, protiklerikalna kandidata, ki sta: **Dr. Miroslav Ploj**, drž. poslanec, Dunaj in **Ivan Kolarič**, posestnik, Središče. — V sodnih okrajih Maribor, Sv. Lenart, Zg. Radgona in Ljutomer: **Jakob Zemljič**, posestnik, Radinci.

Ob štiridesetletnici držav-nega šolskega zakona.

Ideja o svobodi vere, vesti in prepričanja ter o svobodnem izražanju prepričanja je dozorela v evropskem javnem življenju že v 18. in prvi polovici 19. stoletja, v Avstriji se je prav uveljavila še le z ustavo od 1867. leta. Na šolskem polju so bile izražene te ideje v zakonu od 25. maja 1868. l., s katerim je bil položen temelj za interkonfesionalno šolo v Avstriji. S tem zakonom je bila šola na mah popolnoma iztrgana iz področja cerkvenega upliva ter postavljena pod državno nad-

zorstvo. Cerkvam in verskim družbam je ta zakon prepuščal samo skrb za verski pouk svojih vernih na ljudskih in srednjih šolah, dočim pa, kakor § 2 določa: „na pouk v drugih predmetih nima nobena cerkev in nobena verska družba nikakega upliva.“

To jasno in vsak dvom ali nespozumljenje izključujočo določbo § 2 zakona od 1868, ki je še dandanes v veljavi, ker ni bil nikdar preklican, je izdal vsem nevarnostim uradniške in juristovske rabulistike § 1. zakona od 14. maja 1869., katerega štiridesetletnico danes obhajamo in ki pravi:

„Ljudske šole so ustanovljene, da bi otroke v nramnosti in vernosti odgajale, razvijale njih duha, ter jim podajale znanja in skušenosti, katerih jim je za nadaljno izobrazbo v življenju potreba in tvorile temelj, da bi postali iz njih dobri ljudje in pravi državljani.“

Klerikalci so se vrgli na zahtevo: „da bi otroke v nramnosti in vernosti odgajale“, dočim je zahteval: „da bi postali iz njih dobri ljudje in pravi (ordentliche) državljani“ odprla policijskemu birokratizmu vrata za najrazličnejše napade in najbolj nesmiselne zahteve. Nedoločnost mej odgoje „v vernosti“ je postala prokletstvo zakona, ki nosi znak liberalizma na čelu. Može, ki so sestavili besedilo tega zakona, so si morda domišljali, da pojdete obe struji, posvetna in konfesionalna, mirno ena poleg druge ter so pozabili na stoletne konflikte med vedo in verstvom, katerih sence padajo tudi na one temelje znanja, katero podaja ljudska šola.

Klerikalci so takoj napeli vse moči, da bi na temelju teh zahtev pretvorili komaj iz cerkvenega upliva oproščeno šolo zopet v konfesionalno šolo ter napravili iz nje popolnoma cerkveno domeno. Policijski birokrati so s svoje strani, da bi napravili iz otrok „dobre ljudi in prave državljane“ pomeli iz šole vse, kar je količkaj dišalo po samostojnosti in svobodi ter ni nosilo uradni pečat policijskega „patriotizma“. Za nadzornike so imenovali ne morda najsposobnejše šolnike ampak politično najbolj „zanesljive“ ljudi; istega načela so se držali tudi pri imenovanju glavnih učiteljev na učiteljskih. Kaj čuda, da je v takih razmerah moč reakcije nad šolo čedalje bolj rasla. Edino dobro, kar je bilo od te dobe uzakonjeno, je določba § 24 šolskega in učnega reda od l. 1870., s katero so bile telesne kazni šolskih otrok odpravljene. S to določbo je avstrijsko zakonodajstvo celo svoje sosedo prehitelo. Toda sovražniki šole niso mirovali in že 1882. l. sta stavila princ Alois Liechtenstein in dr. Ebenhoch vsak svoj predlog o zopetni uvedbi konfesionalne šole. Naprednim elementom se je sicer posrečilo odvrgniti ta udarec od našega šolstva toda z novelo od l. 1883. so dosegli klerikalci vsaj po ovinkih svoj cilj. S to novelo so bile vpeljane olajšave v šolskem obisku ter je bilo na ta način prodrto načelo šolske obveznosti; upeljan je bil nadalje poldnevni pouk in brezplačnost šole ni bila izvedena, okrepljen je bil upliv cerkve na šolo. Dogmatika je določevala didaktiko in danes že sami klerikalci zmagoslavno priznavajo, da se jim je s spretno upravno prakso posrečilo spraviti ljudsko šolo v nasprotje z nje temeljnim zakonom. Z imenovano novelo je bila pa zadeta tudi izobrazba učiteljstva. V osnovnem zakonu se govori o vseučiliških kurzih za učitelje, z novelo je bila ta določba odpravljena. Meščanske in nadaljevalne šole so bile tako zanemarjane, da so komaj živele.

Klerikalizem pa z vsem tem še ni zadovoljen ter neumorno deluje na to, da bi si šolstvo popolnoma podvrigel. Vsa uplivna mesta v naučni upravi so že v rokah odločnih klerikalcev, kateri via facti, t. j. potom uradnih odlokov, razsodb in naredb klerikalizujejo šolstvo.

Klerikalnim politikom je v borbi za šolo vsako sredstvo dobro. V ljudstvu bude sovraštvo do šole in naprednosti laskajoč se najbolj nizkim in neblagim instinktom zanemarjenih mas. To imenujejo, kakor Liechtenstein pravi, „opirati se na zdrav ljudski program“. Meščanom pa pravijo z besedami istega kršč. soc. princa: „da gre za skupno ekspedicijo meščanskih življenj v ofenzivi in defenzivi proti socijalni demokraciji.“ Prijatelje naprednega šolstva ovajajo navzgor, da so brezverski in protidinastični in uspeh ni izostal. Princ Liechtenstein sam pravi: „S sovražniki ne bode moč še nadalje vladati, kajti danes dekretirajo, kaj se ima goditi, prijatelji katoliške cerkve in vladarske hiše.“ Na ta način so prišli do odločilne moči, kar isti Liechtenstein potrja z besedami: „V vseh deželah imamo odločilno večino, zato se ne more vladati proti nam tudi, ako bi se ne hotelo vladati z nami.“ Tako je bilo pred dvema leti, danes imajo tudi vladu v svojih rokah in klerikalec grof Stürgkh je napčni minister! Tako smo prišli po štiridesetih letih od stopnje do stopnje zopet do popolnoma poklerikaljene šole. In tragikomika te žalostne usode tiči v tem, da mora ona peščica naprednih politikov, katerim je napredna in svobodna šola v resnici kulturna potreba za napetjem vseh svojih moči braniti še te žalostne ostanke pred štiridesetimi leti oproščene šole pred srditimi napadi zmago-slavne reakcije.

Smisel meščanskih krogov za dobro in svobodno šolo je že skoro popolnoma zginil. Nemški liberalci, „svobodomisleci“ in naprednjaki so s klerikalnim nančnim ministrom Stürgkhom popolnoma zadovoljni in ne zahtevajo od njega več, ko da germanizira in odreka nenemškimi narodom šole; slovanski klerikalci so zadovoljni z vsako še tako slabo in če treba nemškutar-sko, ali tudi popolnoma nemško šolo, če je le klerikalna. Drugod po svetu pa vidimo, da so vsi veliki in napredni narodi spoznali veliko vrednost dobre in svobodne šole, katera je edina podlaga napredka in uspeha v veliki tekmi narodov za moč in prvenstvo. Kedaj se probude tudi avstrijski narodi k temu spoznanju? Štiridesetletnica državnega šolskega zakona jim daje priliko premišljati o tem.

Politična kronika.

b V gospodarskem odseku je poročal poslanec Reumann (soc. dem.) o Glombinjskega predlogu, naj se začasno odpravi carina na žito. Debate so se živo udeležili Kolischer, Battaglia, Licht, Pantz in Špáček. Agrarci in industri-

jalci so se ostro spoprijeli. Agrarci so se pritoževali, da se industriji na ljubo žrtvujejo koristi poljedelstva (t. j. veleposestnikov). Industrijalci s svoje strani trde, da v tem vprašanju ne gre za koristi industrije, temveč za skupne interese vsega prebivalstva, katero že silno trpi vsled čedalje bolj rastoče draginje.

b V poljskem klubu je navstal hud razpor med člani ljudske stranke in med šlahcici. Predsednik ljudske str. Stapinjski je očital ministru Bilinjskemu, da daje nekemu uradniku svojega ministerstva nalog, da napada njega in ljudsko stranko v listih; očita mu tudi pomanjkanje narodnega čuta. Bilinjski je odgovoril, da si tega ne da očitati in da zato ne zahaja k sejam Poljskega kola. Ministri privrženci so na to branili ministra. Posl. Pastor (kler.) je izjavil, da vsled teh napadov na ministra izstopa iz ljudske stranke. Stapinjski mu je odgovoril: „Ko baba stopi z voza, konji lažje vozijo“. Drugi duhovnik Stojalowski je predlagal zaupnico Bilinjskemu, ki je bila sprejeta z 20 proti 13 glasovom. Minister Bilinjski je izjavil, da nikakor ne kani premeniti svojega finančnega načrta in da vstraja na tem, da se ta načrt nespremenjen sprejme še tekom letnega zasedanja. Radovedni smo, ali bodo poslanci ljudske stranke izvajali iz tega posledice ter izstopili iz Poljskega kola kakor so bili obljubili.

o Iz aneksijskega odseka. V vprašanju ogrske agrarne banke za Bosno je Bienenrthova vlada zmagala s 26 proti 21 glasom. Za vlado so složno glasovali vsi „svobodomiselní“ in klerikalni Nemci in Poljaki izvzemši dveh članov poljske ljudske stranke, ki se seje nista udeležila. To abstinenco teh dveh članov poljske ljudske stranke pripisujejo Nemci osebnemu sovraštvu proti fin. min. Bilinjskemu (!). Veselje nemških strank in njih glasil nad porazom Jugoslovancev, Čehov, Italjanov in soc. demokratov je veliko ter pravijo, da bi bila vladna večina za dva glasa močnejša, ako bi se bila držala poljska ljudska stranka discipline. — Glasovanja se je vzdržal predsednik aneksijskega odseka dr. Ivan Šusteršič. Zionistom je vlada v naglici obljubila neko koncesijo, zato se je njih zastopnik v odseku posl. Mahler vzdržal glasovanja; tudi baron Wasilko ni prišel v sejo, zato se sklepa, da je vlada tudi Rusinom nekaj obljubila, čeprav je drug rusinski poslanec glasoval z Jugoslovani proti vladi. Tako je prišlo, da je bila Vukovičeva resolucija s 26 proti 21 glasom odklonjena. Le tretji odstavek Vukovičeve resolucije, ki zahteva, naj se kmete odkupuje z deželnimi sredstvi, je dobil 22 glasov, ker je za to glasoval tudi posl. Kuranda. Isto razmerje glasov je bilo tudi pri glasovanju o Daszynjskega resoluciji. O obeh resolucijah se je glasovalo po imenih. Sprejeta je bila Redlichova resolucija. Na konec se je vnela še dolga razprava o tem, ali naj se poda zborici posebno poročilo o agrarni banki ali ne. Končno so se gospodje sporazumeli v tem smislu, da se bode o agrarni banki govorilo hkratu pri poročilu odseka o aneksijskem zakonu. Tako je končala ta burja, kakor smo že v naprej pričakovali in kakor je dr. Kramář rekel: Avstrijski parlament ni našel poguma, da bi se odločno izrazil proti nezakonito podeljeni koncesiji ogrske agrarne banke za Bosno ter je tako sankcioniral madžarsko prepotenco in mirno vtaknil kľofuto, katero je skupni fin. minister Madžar Burian založil avstrijski vladi. Mesto okľofutane avstrijske vlade odstopi zmagoslavni Madžar in skupni

finančni minister Burian ter prepusti svojo službo in ulogo kakemu drugemu Madžarju, naj bo to že Wekerle, Hedervary ali Zichy, na imenu nič ni. Moralno in materialno škodo pa bodo plačevali Avstrijci in v prvi vrsti ubogi bosanski kmetje. To glasovanje v aneksijskem odseku nam vrhu vsega tudi jasno kaže, koliko smisla in srca imajo Nemci za Jugoslovane in kakšna bi bila tista avtonomna jugoslovanska državna skupina, ako bi se pod protektoratom kršč. socialcev v resnici vstvaril kak „trializem“, o katerem je princ Liechtenstein govoril.

o V proračunskem odseku se nadaljuje razprava o proračunu trgovinskega ministerstva. Posl. Vuković opominja vlado na dano obljubo, skleniti z balkanskimi državami ugodne trgovinske pogodbe. Ako monarhija tega ne stori, so balkanske države prisiljene ostati v sovraštvu proti njej, ker jim uničnje gospodarsko eksistenco.

o Ogrska kriza. Wekerle je bil včeraj na Dunaju ter je konferiral z državnim fin. min. Burianom in baronom Bienenrthom. Rešitev krize se pričakuje prih. teden.

o Justh in Kossuth se borita z vsemi sredstvi za nadvlado v stranki neodvisnosti. Justh si prizadeva pospešiti odločitev v stranki ter upa, da bode večina na njegovi strani, ako bi ostal s svojimi pristaši v manjšini, stopi takoj v opozicijo proti bodoči vladi. Madžarski „patrijotje“ tekmujejo med sabo, kdo bi se preril prej do državnih jaslí.

o Nemški cesar je prispel včeraj v Pulj, kjer je bil slavnostno sprejet. Od tam se je odpeljal na Dunaj, kjer je danes gost našega cesarja.

u Turčija. Parlament razpravlja v tajni seji o turško-bolgarskem protokolu.

u Grozodejstva v Anatoliji. Celo mladoturških listi priznavajo, da je bilo pri zadnjih izgredih proti krščanom pomorjenih 60 tisoč ljudi v Anatoliji. Vlada pošilja macedonsko vojaštvo tja, da napravi red. Mohamedanske morilce kar v mosah streljajo zaradi njih hudodelstev.

u Abdul Hamidovi zakladi. Ko so prišli na sled tajnim hramom, je komisija poslala podpredsednika parlamenta k odstavljnemu sultanu, naj jim da ključke do teh hramov. Abdul Hamid jim pač brez odpora prepustil denar in vloge v bankah, toda teh ključev jim ni hotel dati. Na to so pridrli vojaki v njegove privatne sobe in Abdul Hamid se je tako preplašil, da je tudi te ključke takoj izročil. Nekatere banke so obljubile izročiti vladi Abdul Hamidove vloge, druge pa tega nočejo storiti.

u Poštna stavka na Francoskem postaja če dalje bolj resna. V okolici mesta Lille so vse brzojavne žice prerezane. Zveza sindikatov v sekvanskem departmentu je sklenila sklicati za prihodnjo nedeljo velike tabore, na katerih se bode razpravljalo o vseh vprašanjih, tikajočih se stavke. Zveza je stopila v dotiko z delavsko zvezo ter dela na to, da bi se temu gibanju pridružile vse sindikatske zveze (strokovne zveze poštnih in brzojavnih uslužb. in podobne zveze ostalih delavcev) ter delavske burze. Nek govornik je izjavil, da v štirih dneh ne bo več funkcionirala ne ena brzojavna proga in da se bode skazalo, da so vsi vladni ukrepi le prazno bobnanje.

u Na Islandu se širi gibanje za popolno državno osamosvojitvev otoka in za odtrganje od Danskega. Protidanske demonstracije se če dalje bolj množe.

u Perzija. Revolucinarci so dosegli velik uspeh, dobili so največji

perzijski arsenal v Hamadanu v svoje roke. Šahove posadke so se revolucionarjem udale.

Dnevna kronika.

v Veleizdajski proces v Zagrebu. Včeraj, 50 dan razprave, so se čitale izpovedbe nepozvanih prič iz Gline, ki so pa brez vsake večje važnosti. Izmed teh zapisnikov je važna le izpovedba sodnika Dimitrijevića, ki pravi, da proto Ercegovac v cerkvi ni tako govoril, kakor so nekatere priče izpovedale. Dalje najbližje priče obtoženca Ogrizovića ne vedo za nikake tajne sestanke v njegovi hiši. Nato sta se čitela še dva članka koledarja „Amerik. Srbobrana“. V drugem članku se resumira splošni položaj Srbov v letu 1907 in se navdušeno piše o slogi med Srbi in Hrvatí ter z zadovoljstvom konstatira, da je prenehal bratomorni boj med obema narodoma.

b Orožniški kor v Sarajevu so razpustili, oddelek takozvanih „štrafunov“ pa ostane še nadalje službi.

b Čehi za „Aljažev dom“. Občinski svet v Pragi je daroval za „Aljažev dom“ 100 K. Prispevale bodo tudi druge češke občine.

b Izprašani profesorski kandidati, ki žele dobiti mesta na drž. srednjih šolah na Kranjskem ali na učiteljsku v Ljubljani, naj vložijo prošnje do 1. mel. srpana pri dež. šolskem svetu v Ljubljani.

Štajerske novice.

v Našim zaupnikom! 1. Ako imajo **volilno komisijo** nasprotniki v rokah, naznanite takoj na volišče pred začetkom volitve nekaj svojih mož volilnemu komisarju, ki bodo kot zaupniki na volišču navzoči. Volilni komisar mora dovoliti njih navzočnost. — 2. **Pazite**, da ne bodo klerikalni agitatorji pri volilnem prostoru ali neposredni bližini agitirali, zamenjavali glasovnice, popisovali itd. Naznanite takoj vsakega okr. glavarstvu, ki bi kaj takega počenjal! — 3. **Pazite**, ako bodo duhovniki podkupovali volilce s pijačo in denarjem! — 4. **Pazite**, da bodo glasovnice odane zaprte in da jih ne bode pogledal noben član komisije, dokler ni konec volitve. Morajo še pa pred štetjem zmešati. — 5. **Pazite** se, kedaj so volilne ure in skrbite, da naši volilci ne zamudijo. — 6. **Agitirajte** od volilca do volilca! — 7. **Skrbite**, da bodo glasovnice pravilno popisane; zlasti v tistih okrajih, kjer sta dva kandidata, pazite, da ljudje napišejo oba! — 8. Brzjavite takoj izid na naslov **dr. Kukovec, Celje**.

Ako je kdo zgubil glasovnico, jo dobi na volišču od volilnega komisarja. Pač pa mora vsakdo vzeti legitimacijo s seboj!

Narodni mladeniči, zavedni kmetje! Ne zaostajte za klerikalci, agitirajte, popisujte glasovnice, spravljajte ljudi na volišče! Zmaga stranke je Vaša zmaga!

a Shodi „Narodne stranke“ v nedeljo, dne 16. maja. 1. **Laški okraj:** v Trbovljah ob pol 9. uri dopoldne pri Kukenbergu. Popoldne se vrši shod v Šmarjeti pri Rim. topl. **Slovenjgraški okraj:** v Razborju ob 9., Šmiklavžu ob 3. uri, Št. Janžu ob 11., v Brdih ob 3. **Brežiški okraj:** Pišece po rani maši in Sromlje popoldan ob 2. uri.

a Dr. Božičeva shoda se vršita to nedeljo ob 7. uri zjutraj v Remšniku in ob 3. uri pop. v Velenju.

v Kakega mnenja so klerikalci o dr. Božiču? Da vedo klerikalci prav dobro ceniti zmožnosti in zasluge dr. Božiča, kaže njihova izjava, da bi

dr. Božiču radi poverili deželni in državni mandat, ako bi hotel prestopiti v njihovo (duhovniško) stranko. Ta izjava nam jasno kaže resničnost **neosnovanih in hinavskih napadov** na dr. Božiča, kaže pa tudi, kako značajan in pošten je ta mož, ki noče izdati za tako vablјive obljube svojega političnega prepričanja. Živijo dr. Božič!

v Za Benkovića širijo po Sav. dolini posebne lističe; na njih pa so duhovniki zamolčali, da je Benkovič — odvetnik.

v Slovenskih goricah se duhovniki z vsemi silami trudijo za — Rožkarja. Sramota, ki zadene z izvolitvijo tega človeka zapeljane volilce, pa pade na duhovništvo!

Slovenskemu razumnístvu najno naročamo, da poseže z vsemi silami zadnji hip v volilni boj in pomaga narodnonapredni stvari do zmage! Gospodje, ali ste slabši ko duhovniki, ki se z vsemi silami potegujejo za svojo nepošteno in koruptno stranko?

v Današnje ožje volitve za spl. skupino v Celju se vrše v znamenju neverjetnega terorizma in naravnost volilnih goljufij. Dopoldne so se postavili magistratni uslužbenci kar pred volilni lokal in delili glasovnice; Derganz je fungiral pri tem kot „uradna oseba“. Ko se je g. Rebek temu odločno uprl in povedal Derganzu, da je on uradna oseba samo pri praznjenju greznic in ko je posređoval komisar, si Nemci niso upali več pred vol. lokalom tako predrzno nastopati. Socijalisti so se že dopoldne pri okr. glavarju zaradi nastopanja Nemcev pritožili. Izvoščeki so seveda danes zopet vozili šnopsarje iz vseh beznic in volili so zopet vsi berači; nek Plevnik, ki berači drugače z lajno po slov. gostilnah, nek Vrbovšek, ki dobiva od magistrata 10 K itd. Temu Vrbovšku so baje Nemci rekli, naj se popoldne zglaší pri Benešu, da bo še enkrat volil. Moško so šli na volišče vsi mali „nemški“ obrtniki za Krala. Si bomo zapomnili!

a Dr. Jankovič in šola. Ako vidi dr. Jankovič na svojih shodih učitelja, govori prav lepo o spopolnitvi šol in o spoštljivosti do učiteljev. Ker pa je učiteljstvo do malih izjem napredno, zato ga duhovniki ne marajo in hujskajo ljudstvo nad šolo in „liberalno“, „brezversko“ učiteljstvo. To priliko porablja na shodih dr. Jankovič, ker po lepih besedah, ki jih je prej govoril izlije tuš na učiteljstvo s tem, da pravi, da se ne sme dopustiti, da bi se v šoli iztrgal otrokom iz srca verski čut itd. S tem se hoče seveda prikupiti nahujskanim kmetom, ki jih pripeljejo duhovniki na shode in obenem pa še bolj osumniči učiteljstvo. S tem dela še večji propad med šolo in ljudstvom. To si mora učiteljstvo zapomniti in se po tem proti dr. Jankoviču ravnati.

v Kranjsko-klerikalna komedija v Dornovi pri Ptuj. Ker so Lampeta nagnali kranjski kmetje, na različnih shodih, prišel je hujskat na Štajersko in se oglašil tudi v Dornovi. S seboj je imel kot angelja varuha znane Miha Brenčiča iz Spuhelj, katerega so domači kmetje tudi vrgli pri občinskih volitvah v vseh treh razredih, čeravno se je možakar že bahal kako bo županil. — „Kot tretji v tej smešni zvezi je bil „ta lepi Lucij“ od ptujskih minoritov. Ta možakar je spolnjeval meniško obljubo vednega uboštva s tem, da je s precej rdečim nosom in šibkimi nogami, obljubljal navzočim „friške konjske fige“ in se bahal s svojim bogastvom. Seveda je mimgrede rekel, da drugi nima nihče besede, kakor kateri njemu kaj da. — Položaj je bil precej neugoden; zato se

je s svečanim glasom g. „spüheljski Miha“ proglasil za predsednika, misleč pač, da med dornovskimi možmi za vodstvo shoda ni tako „šikanega“ in brihtnega moža, kakor je on. — Lampe je nato imel pravi otrobarski govor ter hvalil bankerotno kranjsko politiko. Ko pa se je dotaknil vprašanja o kandidaturah v ptujskem okraju, začele so leteti odzavednih domačinov prav rezke opazke na račun kranjskega združbarja. Bali so se vsake opozicije in streti so hoteli v kali vsako nasprotno besedo. Toda to se jim ni posrečilo, pač pa so morali zaključiti shod, ker je posebno g. Lucij s svojimi surovimi opazkami delal nemir. — Konec konca je bil ta, da je predsednik ob splošnem razburjenju izjavil: „Zaključujem shod, ker ni mogoče zaradi razburjenja več zborovati!“ — Po končanem shodu se je zopet odlikoval minoritski gospod s svojo robatostjo.

a Iz Braslovč. Kjer le morejo naši klerikalci, so brž pripravljeni začrnuti in obrekovati. Zadnja številka „Straže“ piše, da se g. Goričan rad okrepeča v farovžu. Resnici na ljubo povemo „resnicoljubnemu“ dopisniku sledeče: Res je bil g. Goričan edenkrat povabljen v tukajšnje župnišče na kupico vina, to pa zato, ker je tukajšnjemu g. dekanu drevje sadil in sicer brezplačno. Kar se pa tiče agitacije za njegova predavanja, je gosp. Goričan le župnijski urad vsakokrat naprosil, naj se predavanje razglasi v cerkvi, da se ga kmetje potem množičneje udeležijo. Zopet je dopisnik jasno pokazal svoj značaj! Pa saj namen posvečnje sredstva! Neopravičeno je, da se naša duhovščina tako poteguje pri volitvah ter da ljudstvu ne pusti proste volje. Vsaka stranka mora svoje volilce spoštovati in jim take kandidate priporočati, ki so vredni vsega spoštovanja. Poslanska čast je največja čast, ki jo more ljudstvo podeliti in kdor hoče biti ljudski zaupnik mora biti znanja vreden. Zato pa Braslovčani vsi na volišče, od prvega do zadnjega, nihče naj ne ostane doma, nihče naj ne misli, da bodo tudi brez njega volitve končale. Živela g. Goričan in g. dr. Karba!

a Iz Brežic. Pri volitvah v splošni skupini mestna občina v Brežicah gotovo ni nazadovala za Celjem, kar je tudi razumljivo, saj se je tajnik Schallon izučil pri mestnem uradu v Celju. Mestni policaji so popisovali glasovnice volilcem, ki so deloma odvisni od občine, oziroma se pustijo strahovati. Najlepše je pa to, da je baje župan Faleschini kot predsednik volilne komisije v navzočnosti g. komisarja barona Steeb večim slovenskim volilcem odprl glasovnice, da se prepriča, posebno pri obrtnikih, koga eden ali drugi voli (!) S to zadevo se še bomo sicer na pristojnem mestu bavili. Omeniti se še tudi mora, da so šli vsi brežiški Slovenci brez razlike strank volit gosp. Rebeka in da se ni v tem oziru ničesar zanemarilo.

v Iz Vranskega. V okolici našega trga se zdaj bojuje hud boj. Različni agitatorji se trudijo za Benkoviča in Terglava, da je veselje. Uživata pa ta dva možaka tudi žensko protekcijo. Neka Marijina devica, ki sliši na ime Ivanka Kovčec, agitira kar od moža do moža. Menda se trudi tudi za ženina — čas bi že bil! Na ta način se druži politično s koristnim. Zanimivo pa bi bilo dognati, ali ima ta junakinja dovoljenje za kolportajo? Po pošti dobiva cel kup neke ljubljanske cunje — zase gotovo ne. Po nedeljah pa jo opazujemo, da deli neke rdeče časnike. Seveda lepa Ivanka ni sama, ki se trudi za Benkoviča! Čujemo tudi iz drugih občin, da agitirajo razne ženske za njega. V slučaju zmage se bo zahvalil

za mandat ženskim krilom in tistim možkim — ki so toliko samostojni, da jim celo v politiki gospodarijo ženske. Slovenski narod se nahaja res na stopnji vsestranskega napredka!

u Iz Celja. Včerajšnji shod v „mestu Gradcu“ za ožje volitve je bil močno obiskan. Poleg socialistov so se ga udeležili v velikem številu tudi celjski Slovenci. Poročevalec socialist Etb. Kristan iz Ljubljane je neusmiljeno šibal nemškonačionalno korupcijo na Sp. Štajerskem, zlasti pa celjsko magistratno kliko. Žel je burno priznanje. Govoril je še soc. Streicher, v imenu Slovencev pa gg. Rebek in dr. Koderman, ki je izjavil, da napredni Slovenci volijo Horvatka brez kompromisa s socialisti, ker žele streti nemškonačionalno strahovlado v spodnještaj. mestih in trgih. Na shod je prišel tudi znani nemški kričar Bechine, ki se je pa kmalu umaknil, ker je videl, da ni dobro po tujih shodih vohuniti.

v V Slivnici pri Celju je 133 volilcev v kmečki skupini.

a Volitve odposlancev za glavni zbor deželnega urada „Splošnega pokojninskega zavoda za nameščence v Gradcu“ (Gl. „Nar. Dn.“ štev. 105) se vrše, kakor smo že zadnjič poročali v nedeljo, 16. t. m. od 8. ure zjutraj do 1 popoldan v Gradcu Kalchbergasse 1. Volitve so sicer za Slovence velikega pomena, ker slaba postava v rokah slabih upraviteljev še bolj kruto učinkuje in ker se bo gotovo tudi v tem zavodu pod protekcijo vlade slovensčino povsodi zapostavljalo. Zanimanje za volitve na nemški strani je precej veliko, nemški nacionalsci in kršč. socialci so se združili v „nemški meščanski volilni odbor“, opozicija in socialni demokratje pa v „nemški svobodomiselnih volilni odbor“, od katerih vsak priporoča svoje kandidate. Odvetniška zbornica v Gradcu priporoča dr. Ferd. Schreiberja. Tudi gospodje okoli „Straže“ so nastopili s svojimi kandidati, ne da bi stopili v dogovor s kako drugo slovensko stranko in priporočajo v skupini C. Trgovina in promet Martin Matek, prof. bog. v Mariboru. Fr. Wella, pos. pri Sv. Lenartu, v skupini D. Svobodni poklici dr. Frana Benkoviča, župnika Kokelja in dr. Filipiča. Mi prepuščamo volilcem svobodno voljo.

v Iz Vojnika pri Celju poročajo, da je napravil tam v soboto in nedeljo mraz občutno škodo. Zlasti so trpeli vinogradi v nizkih legah in orehi. Škode je tudi precej po poljih in vrtovih. —

v Zaprli so v Ptuj agenta „Prve češke zavar. na življenje“ Vinka Novaka zaradi različnih goljufij.

v Shod v Žalcu. Pri včerajšnjem sijajno uspelem shodu volilcev v Žalcu je bila kandidatura dr. V. Kukovca z navdušenjem soglasno sprejeta.

v Shod na Vranskem. Jutri zvečer ob 8. uri zboruje g. dr. V. Kukovec na Vranskem pri Brinovcu.

v Zopet delo nemškega „Volksrata“. Na nemško dekliško šolo v Ptuj je imenovana Erna Elsner, zasebna učiteljica iz Ljubljane. Govori se, da jo je spravila v Ptuj ga dr. Plachkijeva, žena tistega advokata Plachkija, ki je bil duševni oče septemberskih dogodkov, ter ima v „Volksratu“ za Spodnji Štajer vodilni glas. Gospica je izpodrinila suplentko Elzo Tamm, ptujsko rojakinjo, ki je bila za to mesto enako usposobljena. Iz tega sledi: 1. da je dež. šolski svet za Štajersko pod komando „Volksrata“ in 2., da princip nekaterih g. nadzornikov, da se ima pri nameščanju ozirati v prvi vrsti na štaj. rojake ne drži.

v Ženska podružnica sv. C. in M. za Ptuj priredi tekom meseca junija petdejanko „Na Osojah“.

v V Mariboru se bo menda sedaj upeljala ponočna telefonska služba, za katero se že dolgo poteguje požarna bramba pa tudi druge korporacije. Čudno je za res, da tako veliko mesto še nima upeljane ponočne telefonske službe. Ta nedostatek se je zelo močno občutil ob priliki zadnje nesreče na Pesnici.

v Od Novecerkve se nam poroča, da tam agitira po fari in deli volilne listke za Benkoviča neka Matilda Skutnik. Z dekletom se ni vredno dalje ukvarjati; značilno pa je, kakih agitac. sredstev se poslužuje duhovščina.

v Za družbo sv. Cirila in Met. je nabral veliko zbirko rabljenih jubilejnih poštних znamk g. Ognjeslav Brenčič iz Rogoznice pri Ptuj.

v V cerkveno-konkurenčni odbor pri Sv. Lenartu v Slov. Gor. so izvoljeni po poročilu „M. Z.“ sami nemškutarji. Načelnik je župan Sedminek.

v Štaj. sadjerejsko društvo ima jutri v Gradcu svoj občni zbor.

Kranjske novice.

a Shodi nar. napredne stranke. V nedeljo, dne 16. maja ob pol 4. uri popoldne se vrši v čitalniških prostorih v Hotederšici javen shod nar. napredne stranke. Na shodu govori dr. Oražen in dr. Švigelj. — Isti dan se vrši shod ob 4. uri popoldne v Veliki Loki na Dolenjskem, kjer govori dr. Tavčar in dr. Žerjav.

a V Mostah pri Ljubljani se vrše koncem tega meseca obč. volitve.

a Iz politične službe. Dež. vladni konceptni praktikant L. Pinkawa je dodeljen okr. glavarstvu v Ljubljani; konceptni praktikant V. Pfeifer pa je prestavljen iz Krškega k deželni vladi v Ljubljano.

a Angleški izletniki v Postojni. V ponedeljek je prispelo z jahto „Vectis“ na Reko 136 angleških izletnikov. Ogleдали so si tudi postojnsko jamo. Iz Reke se odpeljejo v Benetke.

a Nova Ciril-Metodova podružnica se je ustanovila v Št. Jerneju na Dolenjskem.

a Obrtna zadruga za blejsko okolico in Bohnj na Bledu priredi dne 6. junija t. l. drugo preizkušnjo vajencev ob 9. uri predpoldan v „Blejskem domu“. Vsi vajenci, ki nameravajo napraviti preizkušnjo, naj predložijo kolka prosto prošnjo do 28. maja na obrtno zadrugo na Bledu. Prošnji se naj priloži potrdilo mojstra in denarni znesek 5 K. Vajenci izven zadruge, ki bi se radi udeležili preizkušnje, plačajo 12 kron.

a Ustanove. Na c. kr. umetno-obrtni strokovni šoli v Ljubljani, je za leto 1909 in 1910 oddati več državnih ustanov v mesečnih zneskih po 20 do 40 K. Prošnje je vložiti do 15. junija na ravnateljstvo. Prednost imajo oni prosilci, ki se izkažejo z učenim spretnostjo svoje obrti.

a Ponesrečil se je pri zgradbi predora v Ljubljani na Martinovi cesti 18letni Janez Močilnikar iz Sneberja. Padel je 3 m globoko in se na glavi tako poškodoval, da so ga morali prepeljati v deželno bolnišnico.

Koroške novice.

o Zadružni tečaj priredi v Celovcu S. K. S. Z. za Koroško in sicer v ponedeljek 17. in v torek 18. maja.

o V šali je pomeril s puško nek pomočnik orožniške delavnice v Celovcu na Mestnem trgu na neko deklo. Puška se je sprožila in krogla je prestrelila deklo desno roko.

o Sodniki pozor! Razpisano je mesto sodnika za okrajno sodišče v Dobrlivasi na Koroškem. Bati se je, da to mesto zopet zasede kak kurzovec, ki bo le za silo lomil slovensčino,

dasi je ta sodni okraj izključno slovenski. Nujno bi bilo želeti, da bi se oglasilo prav mnogo slovenskih prosilcev. Prošnje do 19. majnika.

o Obešenega so našli 9. t. m. v gozdu pri Sv. Mariji na Zili nekega topničarja, ki so ga že več dni pogrešali.

o Novo ladjo paroplovne družbe za Vrbsko jezero so v ponedeljek spustili v jezero. Nova ladja „Thalija“ je največja izmed vseh, kar jih ima ta družba in bo že sredi junija lahko v prometu. Z rednim prometom začne družba letos 20. t. m.

Slov. katol. „gospodarsko“ društvo na Koroškem ima svoj 19. občni zbor v četrtek, dne 27. t. m.

v Št. Vidčani so zadnjo nedeljo priredili v Št. Jakobu v Rožu veliko hajlanje, da obodrijo svoje „Brüder in bedrohten Land.“ Slavnosti so se udeležili v veliki meri nemško nacionalsci učitelji. Če jim pa potem kdo očita politiziranje, ga tožijo in koroška sodišča ga neusmiljeno obsodijo.

v C. kr. okrajno sodišče v Celovcu je 6. tm. oprostilo odgovornega urednika „Mira“. Kot zasebni tožitelj je nastopil prevaljski župan in propadli nemčarski kandidat Leopold Pristou, ker mu je „Mir“ očital, da hoče slovensko stranko na Prevaljih uničiti, da je nameraval nepravilno sestaviti volilne imenike za deželnozborske volitve in še par drugih lumparij. Dne 7. maja je pa razpravljal vzklicni senat deželnega sodišča o tožbi radi razžaljenja časti, ki jo je naperil meščanski učitelj Andrej Hornbogner v Velikovcu proti odgovornemu uredniku „Mira“ Ivanu Koželju, ker je „Mir“ očital Hornbognerju, da v šoli politizira in žali slovenski narod. Pri prvi obravnavi je bil obsojen Koželj na 100 K kazni, katera se mu je sedaj znižala na 60 K in ki jo mora v „Miru“ naznaniti.

Dopisi.

o Iz Žetal. Ni čuda, če zmaguje na Spod. Štajerskem klerikalizem, če se „kmečka zveza“ ozir. nje priganjati poslužujejo takih agitacijskih sredstev, ki so vredna obsojanja ne le od posameznikov, ampak koja bi po pravici in postavi vol. zakona morala biti po sodišču strogo kaznovana. — Nešteto slučajev nam kaže, kako brezvestno uporabljajo duhovniki, baš oni, ki bi morali biti vzor poštenosti, vero, spovednice in prižnico v svoje grde, strankarsko-politične namene.

Evo nekaj zgledov, ki bi morali po vsej pravici odpreti ljudem oči!

1. V naši fari je kaplan izpraševal v spovednici nedorastle fante, nevolilce: Koga boš volil? (!)

2. Zmerjal je narodne volilce s presički i. dr.

3. Izrekel le z njemu lastnimi izrazi volilcem, ki so mu v lice povedali, da volijo domačina g. Berlisga: „Vi ste nori! Vsak je tumast bik, ki bo volil Berlisga!“ — Lepo!

4. Agitiral in uganjal je politiko celo v šoli! (Šolske oblasti, kje ste?!) Naročil je dne 11. maja otrokom, naj pridejo starši otrok drug dan vsi k njemu v kaplanijo, jim bo nekaj lepega povedal.

Nek ugleden kmet se je izrazil o tem: „Včeraj so mi g. kaplan pošto poslali, naj pridem k njim, pa nisem šel, saj vem kaj hočejo — jaž bom volil Berlisga, tega poznamo, vemo, da je naš mož in za nas.“

5. Klerikalci razširjajo tudi skrajno lažnjava poročila o shodih. O shodu v Kostivnici je prejel tukaj znani Korošček priganjač Kores docela neresnično poročilo.

Tako znajo begati ljudi in agitirali le zvezarji.

Kdor ima količjak poštenja še v sebi, mora sprevideti, kako dela „Km. zveza“ t. j. duhovniška stranka proti kmetom, če pomisli, da pobija ona moža, ki je doslej storil v Žetalah ne le samo

veliko dobrega za nas kmete v Žetalah, ampak, ki se je kot zastopnik v okrajnem zastopu izkazal pravega kmetkega prijatelja v celnem rogaškem okraju.

Ko bi mu imeli klerikalci kaj očitati bi že zdavnaj padli po njem, a ravno zato, ker nimajo ničesar, vrgli so se z vso silo na agitacijo proti njemu!

Sramota bi bila, če bi kdo izmed nas delal zoper svojega dobrotnika, zato pa 17. maja vsi na volišče!

Izrecimo se vsi soglasno za našega priljubljenega g. Berlisga, ki je naš in bo ostal naš pravi prijatelj! Kdor ne voli njega, ni naš prijatelj, ampak sovražnik, izdajica našega kmetkega stanu!

Živel in zmagal naš kandidat gospod Berlisg! Faran.

a S poštne službe na deželi. Prejeli smo sledeči dopis: Pri c. kr. poštini uradih na deželi se godi poštini uslužbencem, oziroma pismo- nošem velika krivica, ker ne dobivajo naravnost od c. kr. poštnega ravna- teljstva svoje plače. Mnogo poštarjev in poštaric ima svoja posestva, pri ka- terih pismonoše na druga dela nava- jajo, namesto da bi jih pri svoji službi pustili. Tudi se v mnogih krajih zgodi, da jim plačujejo poštarji, kakor se jim zljubi in si odračunajo za sta- novanje in hrano mnogo večje vsote nego bi si jih smeli. Pri tem tudi mnoge stranke trpijo, ker pismonoši od poljedelskega dela izmučeni svoje službe ne opravljajo, kakor bi jo imeli. Tudi poslanci naj bi pri tem gledali, da bi se to vsaj po možnosti popboljšalo.

Ožje volitve v splošni skupini spodnještajerskih trgov in mest.

	Horvatek,	Kral,	Nevelj.
Šmarje p. Jelšah	30	1	—
Žalec	78	1	1
Gornjigrad	46	—	—
Braslovče	23	—	—
Brežice	18	51	—
Sevnica	48	3	—
Kozje	38	1	—
Št. Jur ob j. ž.	24	1	—
Vransko	40	—	—

d Ožje volitve v Celju. Doslej do 2. ure pop. je volilo 315 volilcev; od teh je 28 takih, ki zadnjič niso volili.

Mariborski klerikalci za Krala.

Maribor, 14. maja. (Brz. „Nar. Dn.“) Klerikalci so danes izdali parolo **vo- liti nemškega nacionalca Krala. Ogorčenje v narodnih krogih velikansko.**

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Državni zbor.

d Dunaj, 14. maja. (Brz. „N. Dn.“) Med došliimi vlogami je nujni predlog poslanca Šustersiča in tt. o zadevi madžarske agrarne banke za Bosno in Hercegovino. Najnost predloga češkega agrarca Rychtere, naj parlamentarna komisija 52 članov preiskuje razmere avstrijskih reparjev, je bila soglasno sprejeta. Sedaj razpravlja zbornica o njega meritumu.

Nemški cesar na Dunaju.

d Dunaj, 14. maja. (Brz. „N. Dn.“) Nemško nacionalna zveza je imela danes, povodom obiska nemškega ce- sarja Viljema na Dunaju, sejo. Dr. Sylvester je predlagal, naj se pozdravi nemškega cesarja, spominjaje se trdne opore, ki jo je imela avstrijska monar- hija v svojem težavnem položaju, z željo, naj ostane neskaljeno prijatelj- stvo med Avstrijo in Nemčijo. Zboro- valci so zaklicali obema cesarskima nositeljema te zveze večkratni „Heil“.

o Dunaj, 14. maja. (Brz. „N. Dn.“) Nemški cesar je na svojem potovanju iz Krfa ob 10. predpoldan prišel na

Dunaj, kjer se bo nekaj časa mudil na obisku pri našem cesarju. Ob prihodu dvornega vlaka so ga čakali na kolo- dvoru cesar Franc Jožef, nadvojvodi v uniformah, nadvojvodinje, poslaniki nemških držav, zastopniki uradov, čast- na stotnija in dame in gospodje tuk. nemške naselbine. — Godba je igrala nemško himno. Sprejem je bil zelo pri- srčen.

Stavka poštinih uradnikov na Francoskem.

o Pariz, 14. maja. (Brz. „Nar. D.“) Po vesteh, ki so došle iz province, se lahko smatra stavka za ponesrečeno. Le v Lille in Bourdeauxu je promet precej oviran.

o Pariz, 15. maja. (Brz. „N. Dn.“) Stavkujoči poštini uradniki so imeli si- noči zborovanje, na katerem so vsi govorniki izjavili, da se mora vstrajati v stavki.

Dogodki v Turčiji.

a Carigrad, 14. maja. (Brz. „Nar. Dn.“) V včerajšnji tajni seji parla- menta so grški poslanci ugovarjali proti temu, da se bolgarski vladar ime- nuje car. Grški zastopniki so tudi brez- uspešno zahtevali, naj se na Bulgar- skem naseljenim Grkom dovoli izselje- vanje. Protokol je bil odobren.

a Carigrad, 14. maja. (Brz. „Nar. Dn.“) Generalisimus Mahmud Šefket paša je izdal nov proglas na narod ter je podaljšal zadnjič rok za predajo orožja oblastim za 1 teden. Zagrozil je vsem, ki ne bi v tem roku izročili orožja, s hišnimi preiskavami in jako strogimi odredbami.

a Carigrad, 14. maja. (Brz. „Nar. Dn.“) Park okoli Jildiza bo kmalu odprt na občinstvo, dočim še poslopje ostane zaprto. Cel Jildiz ima sedaj v oskrbi mestna prefektura.

Železniška nesreča.

o Mühlhausen, 14. maja. (Brz. „N. Dn.“) Po semkaj došliih poročilih je osebni vlak, ki odhaja ob 10. zvečer odtod, v Herlisheimu trčil ob tovorni vlak. Vozovi so se vneli. Več ljudij je mrtvih. Podrobnosti manjkajo.

Tržne cene.

13. maja.
Kava v Hamburgu: Santos Good Average za maj 33'75, za september 32'50, za december 31'50, za marc 31'50. Tendencia mirna.

Sladkor. Praga: surovi slad- kor prompt K 24'—, za oktober — december K ——. Tendencia stalna. — Vreme lepo.

Budimpešta, 13. maja. Pšenica za maj 13'97, pšenica za oktober K 11'82, rž za maj K —, rž za oktober K 9'37, oves za maj K —, oves za oktober K 7'45, kornuza za maj K 7'64, kornuza za julij K 7'82, ogrščica za avgust K 15'45. Promet 12.000 met. st.

Budimpešta, 13. maja. Svi- njad: ogrske stare, težke — do — vin., mlade, težke 144 do 146 vin., mlade, srednje 145 do 146 vin., mlade, lahke 145 do 146 vin.; zaloga 25.422 komadov.

Svinjska mast v Budimpešti: 154'—, namizna slanina 136'—.

Dunajska borza za kme- tijske pridelke, 15. maja:

Tendencia predborze se danes dr- žala skladno z Budimpešto, kjer pše- nica zdatno poskočila. Za pšeničo in rž se zahtevale polne včerajšnje cene, ravnotako za kornuza, dočim za oves za 5 vin. višje. Promet tih.

Produktnitrg. Pariz: moka za tekoči mesec 38'65, moka za pri- hodnji mesec 33'85, moka za maj — avgust 34'30, moka za sept. — decemb. 32'15, pšenica za tekoči mesec 26'45, pšenica za prihodnji mesec 26'75, pše- nica za maj — avgust 26'25, pšenica za sept. — dec. 24'35, rž za tekoči mesec 18'50, rž za prihodnji mesec 18'50, rž za maj — avgust 18'25, rž za sept. — dec. 18'10.

Tendencia: moka in rž: mirna, pše- nica: stalna. — Vreme lepo.

Društvene vesti.

o Čebelarstva podružnica za Sa- vinjsko dolino priredi v nedeljo 23. maja t. l. ob 3. uri popoldne poučno zborovanje v Št. Pavlu pri čebelnjaku podružničnega tajnika g. Pečarja. Pri- dite vsi od blizu in daleč, ki se zani- mate za čebelarstvo. Z veseljem ome- njamo, da ima podružnica že 40 čla- nov. Kot najnovejši ud je pristopil visokorodni gospod grof Salm iz No- vega Celja, kar nam je gotovo v čast.

o Slovensko društvo „Lipa“ v Za- grebu je imelo v nedeljo 2. t. m. redno glavno skupščino, na kateri je izvoljen sledeči odbor: G. Samsa, predsednik, g. Globočnik, podpredsednik, g. Kozinc, tajnik, gosp. Bahčič, blagajnik, gosp. Podbevšek, knjižničar, gr. Dvoršak, Schweiger, Vipotnik, Uršič, Potočar, odborniki. Za preglednika računov iz- voljena sta g. Mervar in g. Kancijani. — Društvo si je najelo sobo v Ilici št. 72, I. nadstr., kjer se vsprejemajo novi člani vsako nedeljo od 10.—12. ure predp. in vsaki četrtek od 8.—10. ure zvečer, in kjer se plačuje tudi čla- narina.

o Podporno društvo za slov. viso- košolce v Pragi se je z ozirom na upravičeno stremljenje po uvedbi enot- nega narodnega kolka sklenilo, da opusti kolek, katerega je doslej v nje- gov prospeh prodajalo slovensko akad. društvo „Ilirija“ v Pragi. Tozadevna pogodba z društvom „Ilirijo“ se je do- govorno s tem društvom anulirala. V prospeh podpornega društva v Pragi se odslej noben kolek ne bo več pro- dajal.

b Slovensko akademično društvo „Slovenija“ na Dunaju si je izvolilo za letni tečaj sledeči odbor: Predsednik: Anton Sovrè, phil.; podpredsednik: Emil Brezigar, iur.; tajnik: Ant. Debeljak, phil.; blagajnik: Fran Vrhovnik, phil.; arhivar: Dijoniz Maras, iur.; gospodar: Vinko Kobè, iur.; knjižničar: Ivan Sa- jovic, iur.; namestnika: Lipe Perić, phil. in Stanko Stor; pregledniki: Fr. Bradač, phil. Božidar Küssel, med. in Vekoslav Zalokar, med.

o Akademično društvo slovenskih agronomov „Kras“ na Dunaju naznanja, da se je na I. rednem občnem zboru letnega tečaja odbor sledeče sestavljal: Predsednik Dragotin Gustinčič, pod- predsednik Vojko Koprivnik, tajnik Savo Bratina, blagajnik Viktor Staro- vašnik, knjižničar Francè Pleško, na- mestnik Vatroslav Kraut; preglednika: Albert Vedernjak, Fran Novak.

o K štiridesetletnici akadem. dru- štva „Slovenija“. Dne 26. maja poteče 40 let, kar so osnovali mladi in na- vdušeni slovenski akademiki na Du- naju društvo „Slovenija“. Brez preti- ranja se more trditi, da je „Slovenija“ v dolgi dobi svojega obstoja v marsi- kakem oziru pomogla slovenskemu na- rodu do primerno visoke kulturne stopnje, ki jo zavzema danes. Saj so izšli iz njenih vrst možje, ki jih po pravici štejeemo med prve narodne prvoboritelje, odlični književniki in po- litiki, izvrstni učitelji in vodniki ljud- stva, ki so si postavili krasno nalogo, da pomorejo svojemu narodu do bodo- čnosti, jasne in lepe, kakršno zasluži. — Novejša povestnica našega naroda je glasna priča, kolikega pomena so društva za ljudski procvit. Ves napre-

dek na polju ljudske izobrazbe izvira iz skupnega društvenega delovanja, društva so žarišča, ki sipljejo iz sebe žarke prosvete in narodne zavesti, da prodira v najnižje, najskrajnejše na- rodove sloje. — In „Slovenija“ se je ves čas svojega obstanka zavedala te pomembne naloge in ni nikoli poz- bila, da mora vzgojiti v svoji sredi mlade moči, ki naj poneso moč in živ- ljenje v ljudstvo in ga vedejo po strmi poti do napredka in blagostanja. Pač so vladali v društvu včasih hudi vi- harji in trdi boji, pač je tudi ob nje- gove stene butalo razburkano valovje političkega valovja kot bučeč odmev iz domovine, a krepka stavba je klju- bovala vsem vihram in stoji še danes in gleda na sadove, ki so dozoreli v oskrbi mož, izšedših iz njene srede. Bili so časi, ko so se člani trumoma cepili od svojega društva in so si usta- navljali lastna ognjišča, a „Slovenija“ je prebolela krize in se je okrepila, posebno od one dobe, odkar obstoja njeno glavno delovanje na izvenpoli- tičnem polju. Že danes se vidijo dobri posledki tega njenega delovanja in pač menda ni črnoogledneža, ki bi mogel tajiti eminentno važnost in najbolj pri- merno smer njenega današnjega pro- grama. — Na ustanovni dan, t. j. 26. maja bo praznovala „Slovenija“ na Dunaju svoj jubilej. V ta namen va- bimo že danes vse prijatelje društva, naj se udeleže slavlja v kar največjem številu. Natančnejša data se bodo pra- vočasno razglasila po slovenskih listih.

Izjava.

Jaz podpisani K. Moser, bivši trgovec pri sv. Ksav. obžalujem, da sem g. Jak. Sem, trgovca pri sv. Ksav. v Savinjski dolini na ta način razžalil, da sem ne- ntemeljene in neopravičene govornice o njegovih pla- čilih in premoženjskih razmerah raztrosil; jaz te govornice kot neresnične prekličem in prosim g. Sema za odpusčanje.

Celje, dne 28. apr. 1909.

Karl Moser.

Naznanilo!

Cenj. odjemalcem naznanjam, da sem svojo

mesnico

ki je bila doslej v Kolenčevi hiši, Graška cesta št. 22,

preselil

v Chibovo hišo, Graška — cesta št. 14.

Za obilen obisk se priporočam

Avguštin Stelcer, mesar.

Št. 694. Celje, dne 12. maja 1909.

Razpis natečaja.

Službe učiteljev in učiteljic.

V političnem okraju Celje se za sledeče v II. krajni razred uvrščene ljudske šole razpišejo službe učiteljev in učiteljic v stalno nameščenje:

1. na trirazrednici na Dobrni mesto učitelja,
 2. na trirazrednici v Ksaverju mesto učiteljice in
 3. na petrazrednici v okolici Laškega trga mesto učitelja ozir. učiteljice.
- Pravilno opremljene prošnje se naj postavnim službenim potom vložijo do dne 15. junija 1909 pri dotičnih krajnih šolskih svetih.

Lastnik in izdajatelj: Narodna založba v Celju. Odgovorni urednik: Joslav S. Odler. Tisk Zvezne tiskarne v Celju.